

Ateities profesijos darbo rinkoje

2023 m. balandis

TURINYS

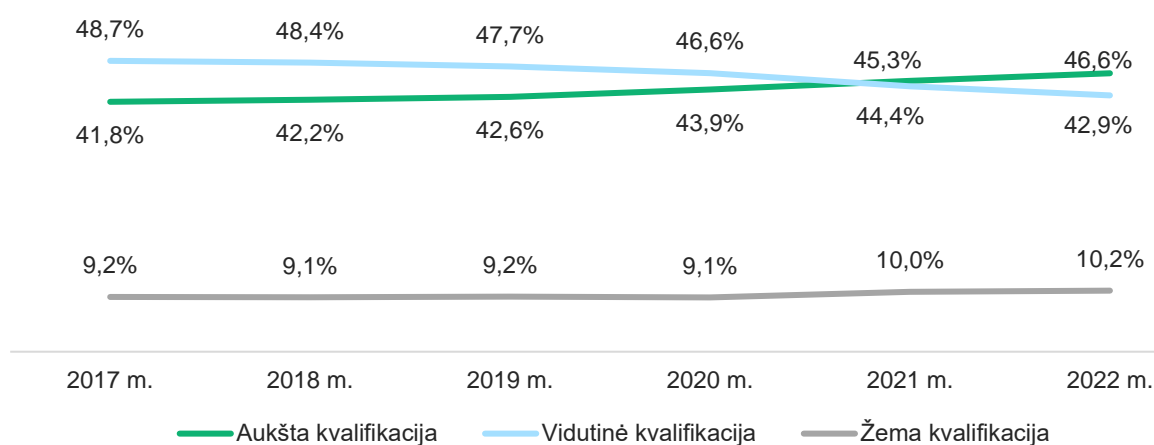
Įvadas	3
Ateities profesijos (sąrašas)	5
IT specialistai ir vadovai	6
Inžinerijos ir fizinių mokslų specialistai	8
Sveikatos specialistai	10
Asmens sveikatos priežiūros padėjėjai	11
Socialinių paslaugų specialistai	12
Verslo ir administravimo specialistai	13
Mokymo specialistai	15
Įrenginių ir mašinų operatoriai	16
Kvalifikuoti darbininkai	18
Žemos kvalifikacijos darbininkai	20

ĮVADAS

Nekvalifikuotą ar žemos kvalifikacijos darbą Lietuvoje dirba apie dešimtadalis dirbančiųjų. Likę įdarbinti aukštos kvalifikacijos reikalaujančiose pareigose (vadovais, specialistais, technikais ar jaunesniaisiais specialistais) arba vidutinės kvalifikacijos darbams (įstaigų tarnautojais, paslaugų sektoriaus darbuotojais ar pardavėjais, kvalifikuotais darbininkais, mašinų ar įrenginių operatoriais).

Aukštos kvalifikacijos darbus dirbančių skaičius ir dalis kasmet didėja. Augimas išlaikytas ir 2020 m., kuomet vidutinės ir žemos kvalifikacijos dirbančiųjų skaičius mažėjo dėl suvaržymų siekiant suvaldyti Covid-19 pandemiją.

Užimti gyventojai pagal kvalifikaciją

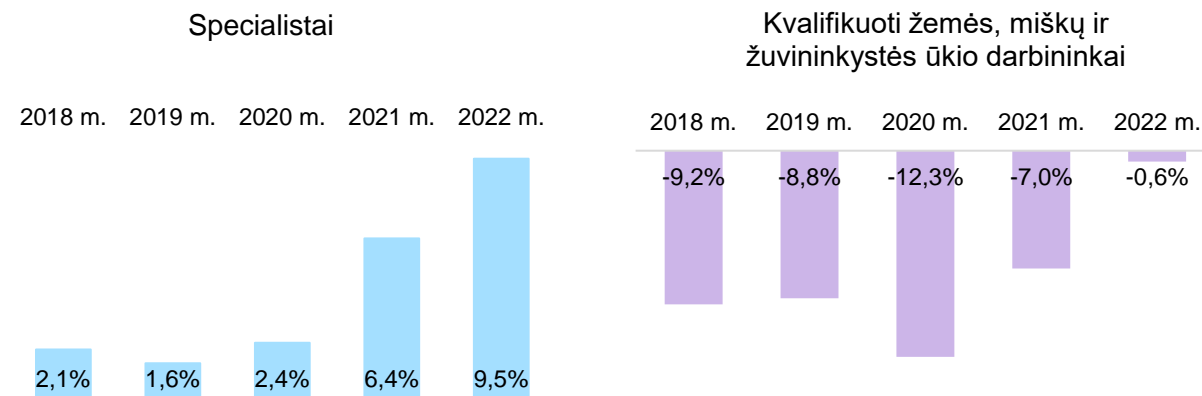

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros duomenys apie užimtus gyventojus pagal profesijų grupes

Pastaraisiais metais labiausiai augo specialistais dirbančių asmenų skaičius: nuo 2018 m. jų daugėjo penktadaliu iki 390 tūkst. Specialistais dirbančiųjų skaičius augo penkerius metus iš eilės.

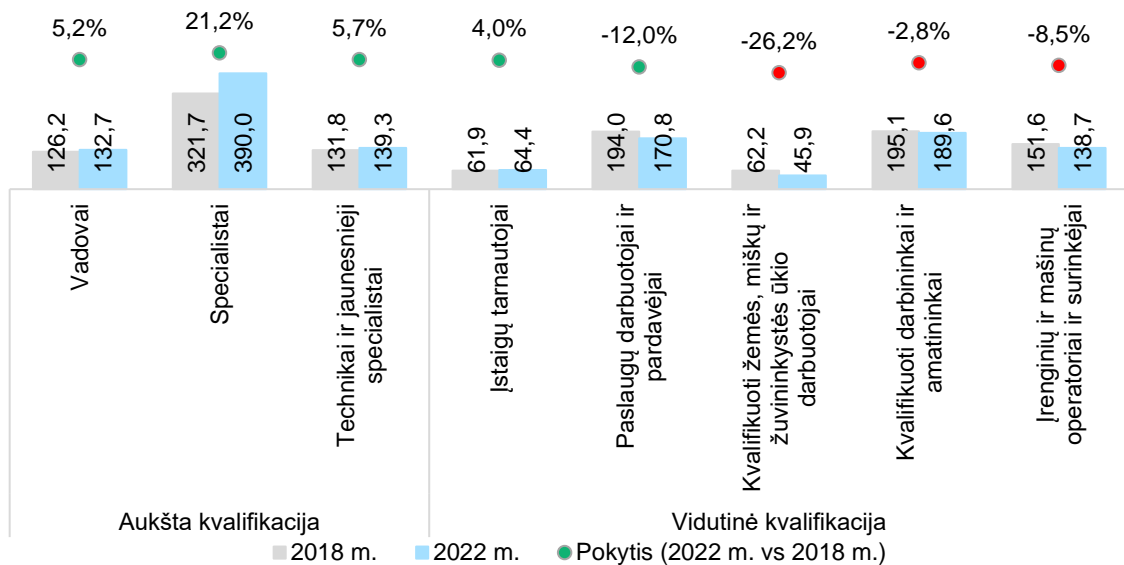
Labiausiai sumažėjo kvalifikuotų žemės, miškų ir žuvininkystės ūkio darbininkų. Jų skaičius nuo 2018 m. mažėjo kasmet ir per penkerius metus susitraukė ketvirtadaliu iki 45,9 tūkst.

Dirbančiųjų skaičiaus metinis pokytis, proc.,

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros duomenys apie užimtus gyventojus pagal profesijų grupes

Kvalifikuotą darbą dirbančiųjų skaičiaus kaita (2022 m. vs 2018 m.)

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros duomenys apie užimtus gyventojus pagal profesijų grupes

Dirbančiųjų struktūros pagal profesijos grupes pokyčius sąlygoja (a) technologijų pažanga (informacinių ir kitų technologijų plėtra bei skverbtis į darbo vietas ir procesus, skaitmenizacija, robotizacija, šalyje kuriami ir/ar gaminami aukštos pridėtinės vertės produktai), (b) demografiniai pokyčiai (visuomenės senėjimas, mažas gimstamumas ir pan.), (c) socialiniai aplinkos bei gyvenimo būdo pokyčiai (didėjantis gyvenimo tempas, mažesnis judrumas, įtampos ir neapibrėžtumai aplinkoje, jų poveikis emocinei sveikatai ir pan.).

Dėl šių veiksnių penkerius metus iš eilės daugėjo dirbančių IT specialistais, sveikatos specialistais, asmens sveikatos priežiūros darbuotojais. Pastaruosius ketverius metus iš eilės augo įdarbintų fizinių mokslų ir inžinerijos specialistais skaičius.

Europos profesinio mokymo plėtros centras (CEDEFOP) prognozuoja, kad dirbančiųjų skaičius Lietuvoje iki 2030 m. susitrauks 6,2 proc. Nepaisant laukiama bendro dirbančiųjų skaičiaus mažėjimo šalyje, skelbiama, kad dirbančių specialistais skaičius ūgtels 2 proc., technikais ir jaunesniaisiais specialistais – didės 6,5 proc.

Kitų darbuotojų grupių (vadovų, įstaigų tarnautojų, paslaugų darbuotojų ir pardavėjų, operatorių, kvalifikuotų ir nekvalifikuotų darbininkų) skaičius, remiantis CEDEFOP, turėtų mažėti. Didžiausias mažėjimas prognozuojamas įstaigos tarnautojų (-22,8 proc.), operatorių ir surinkėjų (-17,9 proc.) bei nekvalifikuotų darbininkų (-13,9 proc.) grupėse.

CEDEFOP numato, kad labiausiai dirbančiųjų skaičius augs finansų ir draudimo veiklos (+11,9 proc.), informacijos ir ryšių (+9,5 proc.), profesinės, mokslinės ir techninės veiklos (+7,1 proc.) bei apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų (+9,3 proc.) sektoriuose.

Detalesnei profesijų padėties darbo rinkoje apžvalgai naudojami 2017-2022 m. gruodžio mėnesių operatyviniai SODRA duomenys apie apdraustus (toliau – dirbančiuosius).

Terminu profesija apibrėžiamas ne formaliai įgytas išsilavinimas, o asmens atliekamas **darbas**, pareigos, į kurias jis įdarbintas. Profesijų pogrupiai ir grupės išskiriami pagal Lietuvos profesijų klasifikatoriaus versiją LPK 2012.

Apžvalgoje išskiriamos profesijos (darbai), turinčios augimo potencialą ar atsparios paklausos mažėjimui, sugrupuotos į 10 sričių.

ATEITIES PROFESIJOS

AUKŠTOS KVALIFIKACIJOS DARBAI

IT specialistai

- Programinės įrangos kūrėjai
- Taikomųjų programų kūrėjai
- Saityno ir multimedijos kūrėjai
- Duomenų bazių projektuotojai ir administratoriai
- IT sistemų analitikai
- IT srities vadovai

Socialinių paslaugų specialistai

- Psichologai
- Socialiniai darbuotojai
- Socialinių darbuotojų padėjėjai

Sveikatos specialistai

- Gydytojai specialistai
- Bendrosios praktikos gydytojai
- Slaugos specialistai
- Vaistininkai
- Veterinarai
- Fizioterapeutai
- Gydytojų odontologų padėjėjai

Mokymo specialistai

- Specialiųjų poreikių mokinių mokytojai
- Matematikos mokytojas
- Fizikos mokytojas
- Chemijos mokytojas
- Lietuvių kalbos mokytojas
- Anglų kalbos mokytojas
- IT mokytojai

Inžinerijos bei fizinių mokslų specialistai

- Chemijos inžinieriai
- Elektronikos inžinieriai
- Elektronikos inžinerijos technikai
- Mechanikos inžinieriai
- Elektros inžinieriai
- Elektros inžinerijos technikai
- Technologijų ir gamybos inžinieriai
- Statybos inžinieriai
- Fizikai, chemikai, biologai, matematikai

Verslo ir administravimo specialistai

- Finansų analitikai
- Finansų ir investicijų konsultantai
- Žmogiškųjų išteklių vadybos specialistai
- Žmogiškųjų išteklių vadovai
- IT pardavimo specialistai

VIDUTINĖS KVALIFIKACIJOS DARBAI

Asmens sveikatos priežiūros padėjėjai

- Slaugytojo padėjėjai
- Asmens priežiūros namuose darbuotojai

Įrenginių ir mašinų operatoriai

- Metalo apdirbimo ir poliravimo įrenginių operatoriai
- Pakavimo, pilstymo į butelius ir ženklavimo (etiketėmis) operatoriai
- Maisto ir panašių produktų gamybos mašinų operatoriai
- Sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojai
- Krovinių platformų ir krautuvų operatoriai

Kvalifikuoti darbininkai

- Suvirintojai
- Metalinių konstrukcijų ruošėjai ir montuotojai
- Orlaivių variklių mechanikai ir taisytojai
- Elektromechanikai ir elektromonteriai
- Elektroninės įrangos mechanikai ir taisytojai
- Pastatų ir kitokie elektrikai
- Betonuotojai ir betono apdailininkai
- Tinkuotojai
- Oro kondicionavimo ir šaldymo įrenginių mechanikai

ŽEMOS KVALIFIKACIJOS DARBAI

Nesudėtingo, riboto pasirinkimo maisto ruošėjai

- Greitojo maisto ruošėjai

1. IT SPECIALISTAI IR VADOVAI

Informacinių technologijų specialistais ir IT srities vadovais dirbančių asmenų skaičius Lietuvoje augo penkerius metus iš eilės. IT specialistų skaičių augino informacinių technologijų plėtra ir skverbtis, skaitmenizacija, šalies įmonių vystomi IT produktai ir paslaugos bei stiprinamas šių įmonių konkurencingumas tarptautinėse rinkose.

IT specialistų paklausai įtakos turėjo ir vystomos tokios sritys kaip daiktų internetas, finansinės technologijos, dronų inžinerija, virtualios realybės inžinerija, duomenų inžinerija, robotika ir pan., kurios neatsiejamos nuo programavimo ir kitų informacinių technologinių kompetencijų poreikio.

Įvardintos priežastys užtikrins aukštą IT specialistų paklausą ir ateityje. Be to, su IT plėtra susiję informacijos saugumo iššūkiai augins kibernetinio saugumo specialistų poreikį.

Be įvardintų priežasčių, paskutiniaisiais metais augusiam dirbančiųjų IT specialistais ir vadovais skaičiui įtakos turėjo ir į Lietuvą persikėlę baltarusių IT verslai.

Per penkerius metus IT specialistais dirbančių asmenų skaičius Lietuvoje padidėjo pusantro karto. 2022 m. pabaigoje tokį darbą dirbo 32,6 tūkst. asmenų – 12,1 tūkst. daugiau nei 2017 m. atitinkamu laikotarpiu.

Dar 3,7 tūkst. asmenų, besibaigiant 2022 m., dirbo IT technikai. Jų skaičius, palyginti su 2017 m. gruodžiu – beveik nepakitęs.

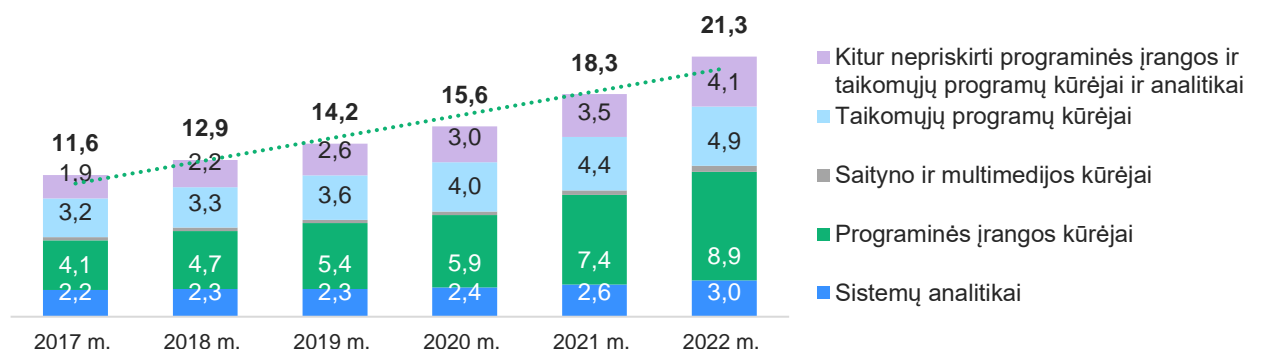
Ateities profesijos

- Programinės įrangos kūrėjai*
- Taikomųjų programų kūrėjai*
- Saityno ir multimedijos kūrėjai*
- Duomenų bazių projektuotojai ir administratoriai*
- IT sistemų analitikai*
- IT vadovai*

IT SPECIALISTAI: programinės įrangos ir taikomųjų programų kūrėjai bei analitikai

Iš 32,6 tūkst. IT specialistais įdarbintų asmenų 21,3 tūkst. dirba programinės įrangos ir taikomųjų programų kūrėjais bei analitikais. Jų skaičius Lietuvoje per penkerius metus išaugo beveik du kartus: 2022 m. pab. tokio pobūdžio darbus dirbo 9,7 tūkst. arba 83,5 proc. daugiau asmenų nei 2017 m. tuo pačiu metu.

Programinės įrangos ir taikomųjų programų kūrėjai bei analitikai, tūkst.

Šaltinis: SODRA administraciniai gruodžio mėn. duomenys

Šioje grupėje labiausiai augo dirbančių **programinės įrangos kūrėjų** skaičius – per 5 metus didėjo daugiau nei 2 kartus (4,8 tūkst. arba 119,5 proc.).

Taikomųjų programų kūrėjų nuo 2017 m. gruodžio daugėjo 53,2 proc., **saityno ir multimedijos kūrėjų** – 79,3 proc., **IT sistemų analitikų** – 35,3 proc.

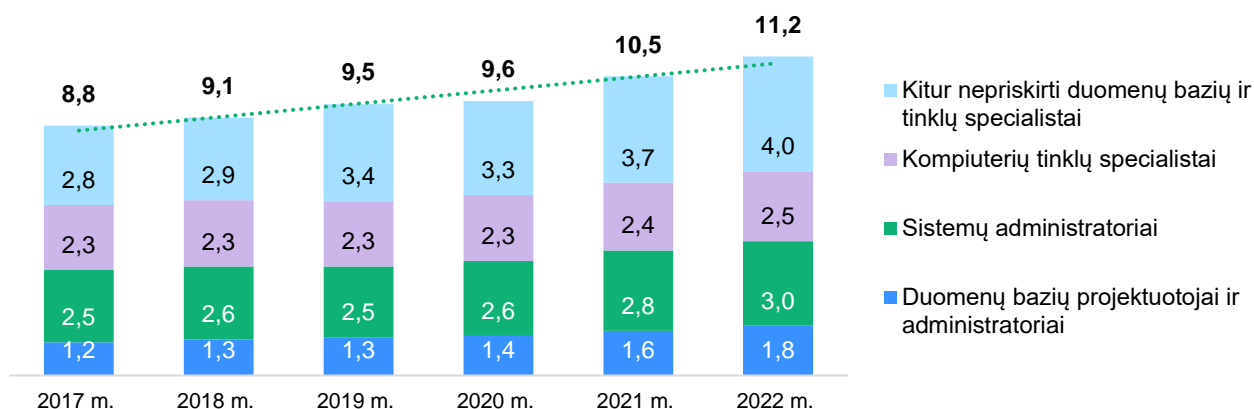
Kiek daugiau nei pusė programinės įrangos ir taikomųjų programų kūrėjų bei analitikų įdarbinti Vilniaus apskrities įmonėse bei įstaigose, Kauno apskrityje – apie penktadalį.

IT SPECIALISTAI: duomenų bazių ir tinklų specialistai

Duomenų bazių ir tinklų specialistais dirbančių skaičius per penkerius metus išaugo ketvirtadaliu (27,6 proc.) ir 2022 m. pabaigoje siekė 11,2 tūkst.

Šioje grupėje labiausiai ūgtelėjo dirbančių **duomenų bazių projektuotojai ir administratoriai** skaičius – didėjo 50,9 proc.

Duomenų bazių ir tinklų specialistai, tūkst.

Šaltinis: SODRA administraciniai gruodžio mėn. duomenys

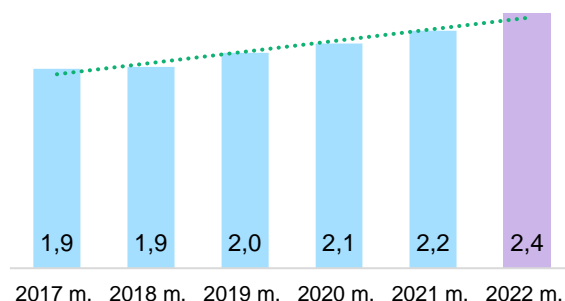
IT ir ryšių paslaugų srities vadovai

Dėl IT sektoriaus plėtros, IT skverbtis į darbo vietas versle ir viešajame sektoriuje bei augančios IT specialistų bendruomenės, didėjo ir dirbančių IT srities vadovais.

2022 m. pabaigoje informacinių technologijų ir ryšių paslaugų srities vadovais šalyje dirbo 2,4 tūkst. asmenų – ketvirtadaliu arba 0,5 tūkst. daugiau nei prieš penkerius metus.

IT vadovų skaičiaus augimas fiksuotas kasmet pastaruosius penkerius metus iš eilės.

IT ir ryšių paslaugų vadovai, tūkst.

Šaltinis: SODRA administraciniai gruodžio mėn. duomenys

2. INŽINERIJOS IR FIZINIŲ MOKSLŲ SPECIALISTAI

Fizinių mokslų ir inžinerijos specialistais dirbančių asmenų skaičius Lietuvoje per penkerius metus ūgtelėjo dešimtadaliu ir 2022 m. pabaigoje siekė 44,2 tūkst. Dar 22,4 tūkst. įdarbinti jaunesniais fizinių mokslų ir inžinerijos specialistais (toliau – inžinerijos technikai).

Ateities profesijos

Fizikai

Chemikai

Matematikai

Biologai

Chemijos inžinieriai

Elektronikos inžinieriai

Elektronikos inžinerijos technikai

Mechanikos inžinieriai

Elektros inžinieriai

Elektros inžinerijos technikai

Technologijų ir gamybos inžinieriai

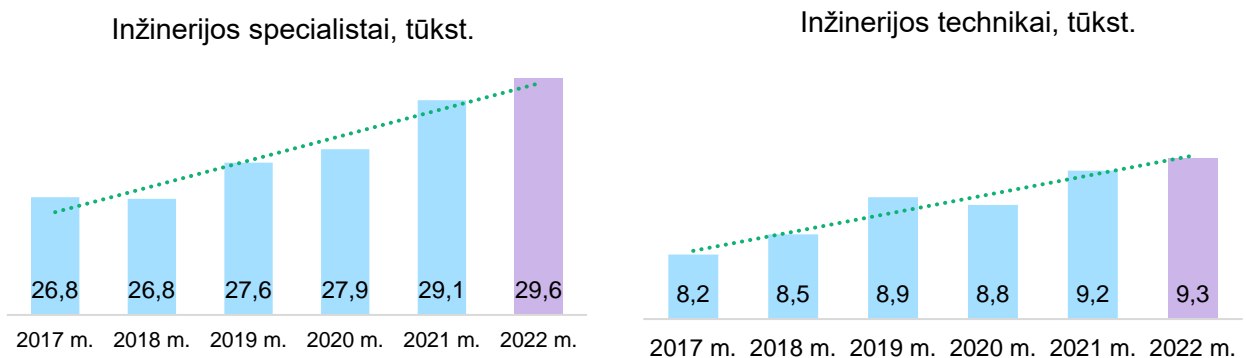
Statybos inžinieriai

Inžinerijos specialistai ir technikai

Inžinerijos specialistų – **mechanikos, elektronikos, technologijų ir gamybos, elektros, chemijos ir kt. inžinierių** – skaičių šalyje augino automatizacijos ir robotizacijos procesai pramonėje bei kituose sektoriuose, diegiamos naujos ar naujinamos technologijos, reikalaujančios naujų žinių ir kompetencijų, efektyvesnių bei tvaresnių sprendimų paieška kuriant naujus produktus ir procesus.

2022 m. pabaigoje inžinerijos specialistais dirbo 29,6 tūkst. asmenų, inžinerijos technikai – 9,3 tūkst., dar 3,4 tūkst. įdarbinti technologinių procesų valdymo technikai.

Per penkerius metus (nuo 2017 m. gruodžio) inžinerijos specialistų skaičius paaugo dešimtadaliu (2,8 tūkst. arba 10,5 proc.). Kiek daugiau augo inžinerijos technikų (1,1 tūkst. arba 13,2 proc.), ir technologinių procesų valdymo technikų (0,6 tūkst. arba 21 proc.) skaičius.

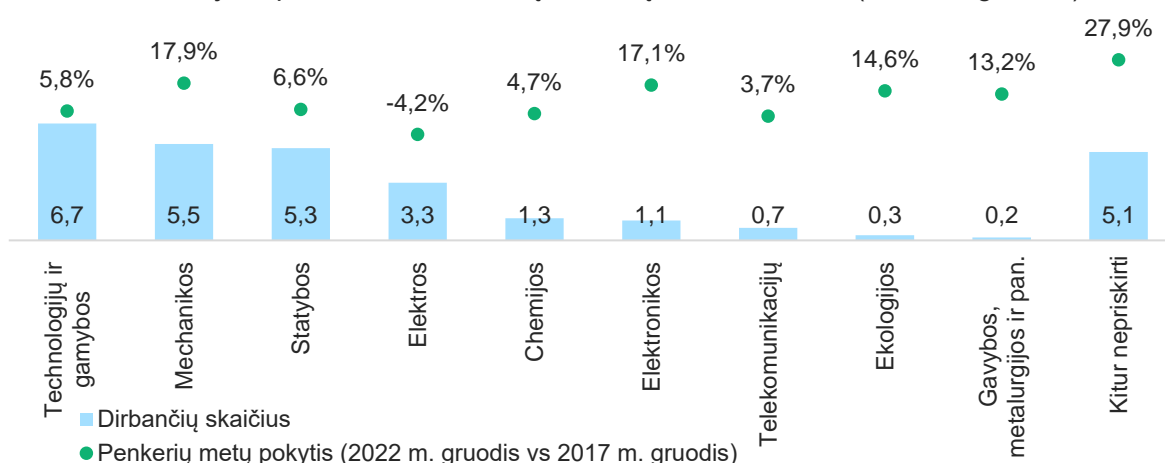

Šaltinis: SODRA administraciniai gruodžio mėn. duomenys

Palyginti su 2017 m. gruodžiu, besibaigiant 2022 m. inžinerijos specialistų skaičius buvo didesnis visuose šiai grupei priskiriamuose pogrupiuose, išskyrus elektros inžinierius. Pastarųjų skaičius 2017-2019 m. šiek tiek mažėjo, tačiau paskutinius dvejus metus fiksuotas augimas, sietinas su intensyvesniais atsinaujinančios energijos projektais.

Mechanikos inžinierių skaičius per 5 metus paaugo 17,9 proc. arba 0,9 tūkst., **elektronikos inžinierių** – 17,1 proc. arba 0,2 tūkst. **Technologijų ir gamybos, statybos ir chemijos inžinierių** per penkerius metus ūgtelėjo apie 5 proc.

Inžinerijos specialistais dirbančių asmenų skaičius, tūkst. (2022 m. gruodis)

Šaltinis: SODRA administraciniai gruodžio mėn. duomenys

Ekologijos inžinierių skaičius Lietuvoje nėra didelis palyginti su kitomis inžinerijos specialistų grupėmis (0,3 tūkst.), tačiau jų skaičiaus augimas stebimas penkerius metus iš eilės.

Inžinerijos technikų grupėje **elektros inžinerijos technikai** ir **elektronikos inžinerijos technikai** dirbančių skaičius per penkerius metus ūgtelėjo ketvirtadaliu (atitinkamai iki 1,3 tūkst. ir 1,1 tūkst.). Elektronikos inžinerijos technikų skaičius augo penkerius metus iš eilės.

Mechanikos ir statybos inžinerijos technikų skaičius išlieka stabilus – 2,6 tūkst. ir 1,1 tūkst.

Gyvybės ir fizinių mokslų bei matematikos specialistai

Chemikų ir biologų paklausą augino biotechnologijų, farmacijos ir kitų gyvybės mokslo sektoriui priskiriamų įmonių potencialas bei šioje srityje MTEP veiklą vykdančių tyrėjų grupės.

Chemikais dirbančių skaičius per penkerius metus Lietuvoje ūgtelėjo trečdaliu ir 2022 m. pabaigoje siekė 1,6 tūkst. Chemikų skaičius auga penkerius metus iš eilės. Pusė chemikais dirbančių asmenų įdarbinti Vilniaus, penktadalis – Kauno apskrityse.

Biologais ir giminiškų profesijų specialistais dirbančių skaičius per penkerius metus taip pat ūgtelėjo trečdaliu. 2022 m. gruodį tokiose pareigose dirbančių asmenų skaičius siekė 2,1 tūkst. – 0,5 tūkst. daugiau nei 2017 m. pab. Pusė biologais įdarbintų asmenų dirba Vilnius apskrities, penktadalis – Kauno apskrities įmonėse. *Pastaba: į šią grupę patenka biochemikai, biofizikai, pramonės, medicinos, farmacijos bakteriologai, farmakologai ir pan.*

Fizikų paklausos augimui įtakos turėjo optines technologijas (lazerius, lazerių komponentus ir pan.) vystančios ir gaminančios įmonės ir tyrėjų grupės bei pasaulyje auganti tokių technologijų paklausa.

2022 m. pab. Lietuvoje fizikais dirbančių asmenų skaičius siekė 1,1 tūkst. Tokiose pareigose įdarbintų asmenų per penkerius metus padaugėjo ketvirtadaliu. Dauguma fizikų (70 proc.) dirba Vilniaus apskrities įmonėse.

Matematikų ir panašių profesijų paklausą augino didžiųjų duomenų analitikos ir duomenimis pagrįstų sprendimų poreikio verslo bei viešojo valdymo organizacijose augimas.

Matematikais ir panašių profesijų specialistais 2022 m. pab. dirbo 0,9 tūkst. asmenų – ketvirtadaliu daugiau nei prieš penkerius metus. Tokį darbą dirbančių specialistų skaičius augo penkerius metus iš eilės. Dar 0,2 tūkst. asmenų dirba jaunesniaisiais matematikos ir statistikos specialistais.

3. SVEIKATOS SPECIALISTAI

Demografiniai pokyčiai (ilgėjanti gyvenimo trukmė, senėjanti visuomenė ir pan.) neatsiejami nuo augančio sveikatos priežiūros paslaugų poreikio. Daugėja asmenų, kuriems reikia sveikatos priežiūros ar gydymo paslaugų, plečiasi ir pačių paslaugų ratas.

Sveikatos specialistų paklausai įtaką daro specialistų emigracija į užsienį, senstanti medicinos personalo bendruomenė, sunkumai pritraukiant reikiamų specialistų į regionus, kai kurių darbų ribotas patrauklumas dėl nekonkurencingo darbo užmokesčio, nepatrauklaus darbo grafiko ir pan.

Sveikatos specialistų paklausa ateityje išliks aukšta dėl poreikio užpildyti esamas vietas ir užtikrinti savalaikį paslaugų pasiekiamumą.

Ateities profesijos

Gydytojai specialistai
Bendrosios praktikos gydytojai
Slaugos specialistai
Vaistininkai
Veterinarai
Fizioterapeutai
Gydytojų odontologų padėjėjai

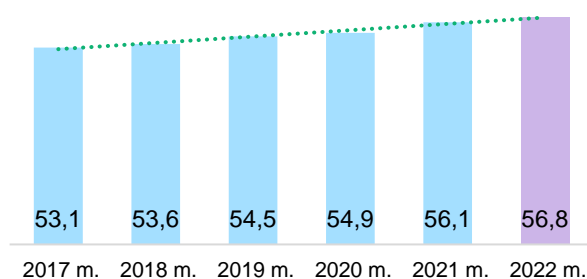
Sveikatos specialistai

Sveikatos specialistais (gydytojais, slaugos ir akušerijos specialistais, gydytojais odontologais, veterinarais, optometrijos specialistais, fizioterapeutais ir kt.) dirbančių skaičius (bendras) didėjo penkerius metus iš eilės ir 2022 m. pabaigoje siekė 56,6 tūkst. asmenų.

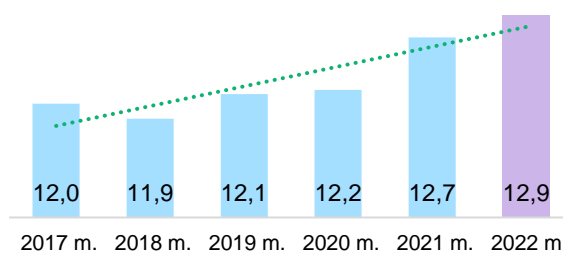
Remiantis SODRA operatyviniais duomenimis, per penkerius metus augo dirbančių gydytojais, odontologais, vaistininkais, fizioterapeutais, optometrijos specialistais, t. y. tokį darbą dirbančiųjų 2022 m. pabaigoje buvo daugiau nei 2017 m. gruodį. Šiuo laikotarpiu labiausiai ūgtelėjo fizioterapeutų ir veterinarų skaičius. Tuo tarpu slaugos specialistų bendruomenė šiek tiek mažėjo (-0,5 proc.).

Ataskaitoje „Lietuva – 2021 m. sveikatos būklės Lietuvoje apžvalga“ konstatuojama, kad slaugytojų trūkumas šalyje yra ilgalaikė problema. Tūkstančiui gyventojų tenkančių slaugytojų skaičius nesiekia Europos Sąjungos vidurkio. Įtampas dėl slaugos specialistų trūkumo didina į pensiją besitraukiančių ar ketinančių pasitraukti tokį darbą dirbančiųjų srautai bei ribotos galimybės juos pakeisti.

Sveikatos specialistai, tūkst.

Jaunesnieji sveikatos specialistai, tūkst.

Šaltinis: SODRA administraciniai gruodžio mėn. duomenys

Jaunesnieji sveikatos specialistai

Jaunesniųjų sveikatos specialistų skaičius per penkerius metus ūgtelėjo 6,8 proc. arba 0,8 tūkst. ir 2022 m. pab. siekė 12,9 tūkst.

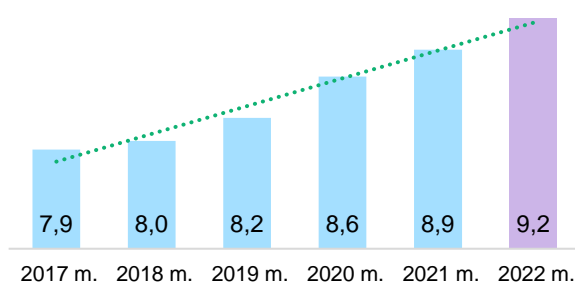
Šioje grupėje daugėjo dirbančių optikais, visuomenės sveikatos priežiūros darbuotojais, medicininio vizualizavimo ir medicininės įrangos technikai, odontologų padėjėjais ir burnos higienistais.

Dirbančių odontologų padėjėjais ar burnos higienistais skaičius augo penkerius metus iš eilės.

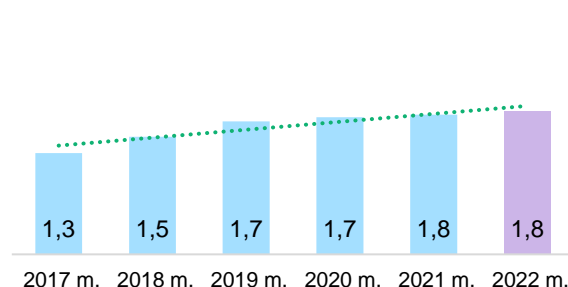
4. ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PADĖJĖJAI

Asmens sveikatos priežiūros darbuotojų skaičius nuo 2017 m. pabaigos augo penkerius metus iš eilės ir 2022 m. pab. siekė 12,1 tūkst. Iš jų 9,2 tūkst. – asmens sveikatos priežiūros padėjėjai (slaugytojo padėjėjai ir pan.), 1,8 tūkst. – asmens priežiūros namuose darbuotojai, 1,1 tūkst. – kiti.

Asmens sveikatos priežiūros padėjėjai, tūkst.

Asmens priežiūros namuose darbuotojai, tūkst.

Šaltinis: SODRA administraciniai gruodžio mėn. duomenys

Asmens sveikatos priežiūros padėjėjų (slaugytojų padėjėjų ir pan.) skaičius per penkerius metus ūgtelėjo 1,2 tūkst. arba 15,5 proc. Nepaisant penkerius metus iš eilės augusio slaugytojų padėjėjų skaičiaus, jų trūkumas išlieka dėl augančio slaugos paslaugų poreikio sveikatos priežiūros įstaigose ir privačiame sektoriuje.

Asmens priežiūros namuose darbuotojų skaičius per penkerius metus paaugo 40,9 proc.: 2022 m. pabaigoje tokį darbą dirbo 0,5 tūkst. daugiau asmenų nei 2017 m. tuo pačiu metu.

Nepaisant penkerius metus iš eilės augusio tokį darbą dirbančių skaičiaus, pastaraisiais metais fiksuojamas sumažėjęs augimas.

5. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ SPECIALISTAI

Visuomenės senėjimas, darbingo amžiaus asmenų emigracija ir užimtumas, dėmesys socialiai pažeidžiamoms grupėms sąlygoja augantį socialinių paslaugų poreikį bei didėjantį tokių paslaugų gavėjų skaičių. Nemažėjantys pagalbos organizavimo ir teikimo senjorams, vienišiams ir kitiems socialinę riziką patiriantiems asmenims mastai augina socialinių darbuotojų poreikį.

Dėmesys emocinei sveikatai bei augantis laiku suteikiamos psichologinės pagalbos poreikis augina psichologijos specialistų poreikį sveikatos priežiūroje įstaigose, mokyklose, slaugos paslaugas teikiančiose įstaigose ir kt. Emocinės sveikatos konsultacijos ar mokymai žengia žingsnį ir į verslus.

Ateities profesijos

Socialiniai darbuotojai

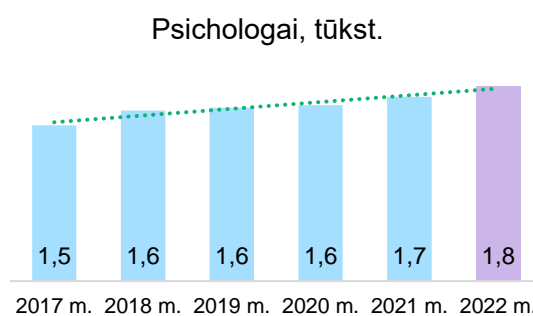
Socialinių darbuotojų padėjėjai

Psichologai

Psichologai

Psichologais dirbančių skaičius nuo 2017 m. gruodžio išaugo ketvirtadaliu arba beveik 0,4 tūkst. ir besibaigiant 2022 m. siekė 1,8 tūkst.

Dirbančių psichologais skaičius augo penkerius metus iš eilės, tačiau augimo paspartėjimas fiksuotas pastaruosius dvejus metus. Tai sietina su mokyklos psichologų trūkumu bei iššūkiais dėl savalaikės psichologinės pagalbos kai kuriuose regionuose.

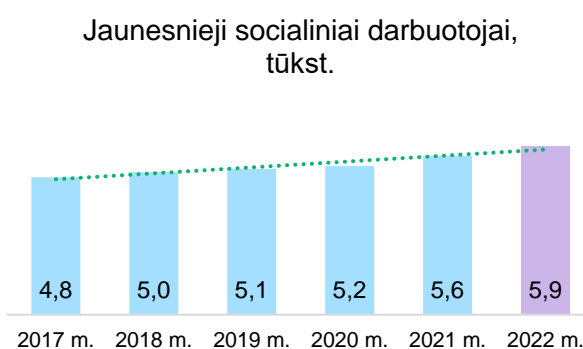
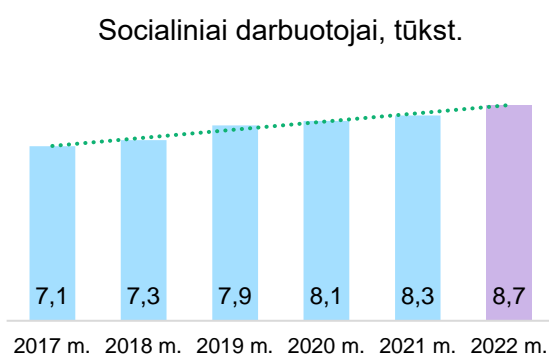

Socialiniai darbuotojai ir socialinio darbuotojai padėjėjai

Socialiniais darbuotojais dirbančių asmenų skaičius per penkerius metus išaugo beveik ketvirtadaliu. 2022 m. pabaigoje socialiniais darbuotojais dirbo 8,8 tūkst. asmenų – 23,7 proc. arba 1,7 tūkst. daugiau nei 2017 m. gruodį.

Jaunesniais socialiniais darbuotojais (socialinių darbuotojų padėjėjais ir pan.) įdarbintų asmenų skaičius augo panašiai: per penkerius metus didėjo 22,9 proc. iki 5,9 tūkst.

Socialinių darbuotojų ir jų padėjėjų skaičius 2017-2022 m. laikotarpiu didėjo penkerius metus iš eilės.

Šaltinis: SODRA administraciniai gruodžio mėn. duomenys

6. VERSLO IR ADMINISTRAVIMO SPECIALISTAI

2022 m. pabaigoje verslo ir administravimo specialistais (vadybininkais, buhalteriais, finansų analitikais, administravimo specialistais ir kt.) šalyje dirbo 155,3 tūkst. asmenų – beveik 18 tūkst. arba 13,1 proc. daugiau nei prieš penkerius metus.

Augimu šioje grupėje išsiskyrė finansų, žmogiškųjų išteklių vadybos bei IT pardavimo specialistai.

Finansų specialistų paklausos augimui įtakos turi FINTECH plėtra ir technologijos, įgalinusios prieigą prie duomenų realiu laiku ir didindamos duomenimis pagrįstų valdymo sprendimo poreikį. Žmogiškųjų išteklių vadybos specialistų bendruomenės augimas sietinas su iššūkiams pritraukiant ir išlaikant darbuotojus, vystant organizacijos kompetencijas bei augančiu dėmesiu darbuotojų gerovei. IT paslaugų ir produktų pardavimo specialistų poreikį augino šio sektoriaus plėtra.

Ateities profesijos

Finansų analitikai

Finansų ir investicijų konsultantai

Žmogiškųjų išteklių vadybos specialistai

Žmogiškųjų išteklių vadovai

IT pardavimo specialistai

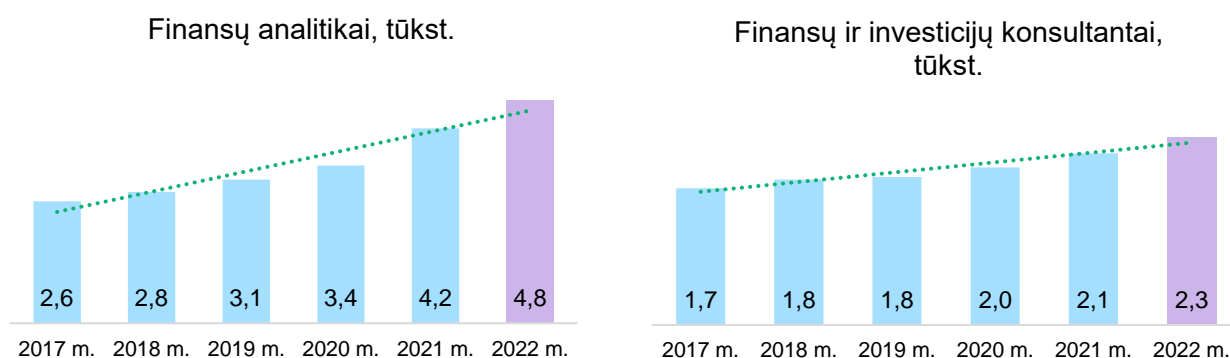
Finansų specialistai

Finansų specialistų paklausą augino FINTECH sektoriaus plėtra, tarptautinių finansų, apskaitos ir audito paslaugas teikiančių įmonių padaliniai Lietuvoje bei technologinės galimybės, suteikusios verslams ir viešajam sektoriui geresnę bei greitesnę prieigą prie naujausių ir retrospektyvinių duomenų, tokiu būdu auginusios poreikį priimti analize pagrįstus sprendimus.

Finansų analitikų bendruomenė šalyje per penkerius metus išaugo beveik dvigubai (82,6 proc.) ir 2022 m. pab. siekė 4,8 tūkst. Tokį darbą dirbančių skaičius augo penkerius metus iš eilės.

Finansų ir investicijų konsultantais dirbančių skaičius taip pat didėjo penkerius metus iš eilės ir 2022 m. pabaigoje siekė 2,3 tūkst.

Nuo 2017 m. pab. finansų ir investicijų konsultantų skaičius darbo rinkoje išaugo daugiau nei trečdaliu.

Šaltinis: SODRA administraciniai gruodžio mėn. duomenys

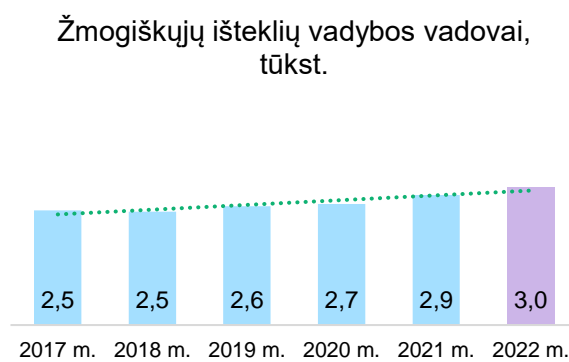
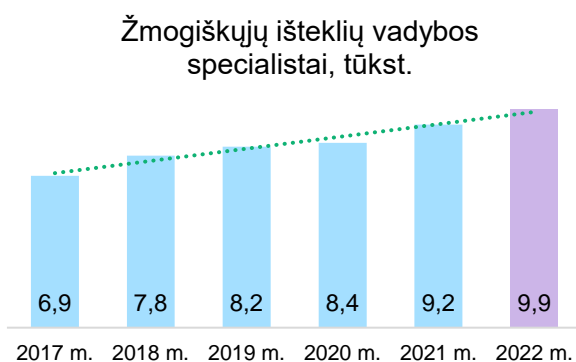
Žmogiškųjų išteklių vadybos specialistai

Nepaisant skaitmenizacijos ir IT skverbties į darbo vietas, žmogiškųjų išteklių profesionalų skaičius Lietuvoje nemažėjo. Šiems specialistams priskiriamos ne tik tradicinės darbuotojų samdos ir atleidimo funkcijos, bet ir pavedama misija kurti įtraukią, motyvuojančią aplinką organizacijoje, pritraukti ir išlaikyti talentus, stiprinti organizacijos bendruomenes, spręsti santykių iššūkius ir pan.

Dirbančių žmogiškųjų išteklių profesionalais skaičius Lietuvoje auga kelerius metus iš eilės. Nuo 2017 m. pab. personalo ir profesinio orientavimo specialistais dirbančių asmenų skaičius ūgtelėjo dviem penktadaliais, žmogiškųjų išteklių vadovais – penktadaliu.

Personalo ir profesinio orientavimo specialistais (toliau – žmogiškųjų išteklių specialistais) 2022 m. pabaigoje šalyje dirbo 9,9 tūkst. asmenų. Nuo 2017 m. pabaigos tokią darbą dirbančių asmenų skaičius išaugo 3 tūkst. arba 43,6 proc.

Žmogiškųjų išteklių vadovų skaičius nuo 2017 m. didėjo penktadaliu (19,8 proc.) ir 2022 m. siekė 3 tūkst.

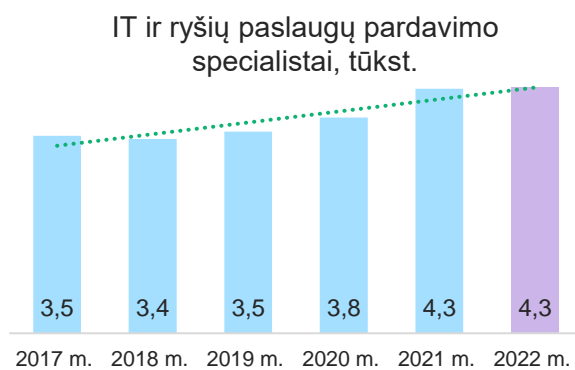
Šaltinis: SODRA administraciniai gruodžio mėn. duomenys

IT ir ryšių paslaugų pardavimo specialistai

Informacinių technologijų ir ryšių paslaugų pardavimo specialistais 2022 m. pab. dirbo 4,3 tūkst. asmenų – ketvirtadaliu arba 0,9 tūkst. daugiau nei 2017 m. pabaigoje.

Jų skaičius augo pastaruosius ketverius metus, tačiau 2022 m. augimas mažėjo.

IT produktų ir paslaugų pardavimo profesionalų poreikis plečiantis IT sektoriui ir stiprinant konkurencingumą globalioje rinkoje turėtų augti.

7. MOKYMO SPECIALISTAI

Mokymo specialistų poreikiui įtaką daro demografiniai pokyčiai (mažėjantis gimstamumas ir kt.), į darbo rinką ateinančių naujų mokytojų bei iš jos besitraukiančių srautai, privačių mokyklų bei ikimokyklinio ugdymo įstaigų tinklo plėtra, efektyvesnių mokymo proceso sprendimų paieška.

Mokymo specialistų bendruomenė šalyje per paskutinius penkerius metus sumažėjo. 2022 m. pabaigoje mokymo specialistais (aukštųjų mokyklų dėstytojais, profesijos mokytojais, ikimokyklinio, pradinio, pagrindinio ar vidurinio ugdymo mokytojais ir pan.) šalyje dirbo 73 tūkst. asmenų – 1,3 tūkst. arba 1,7 proc. mažiau nei 2017 m. gruodį.

Per šį laikotarpį labiausiai – dešimtadaliu – mažėjo dirbančių neformaliojo muzikos švietimo (-10,8 proc.) bei profesijos mokytojais (-10,5 proc.). Aukštųjų mokyklų dėstytojų bendruomenė susitraukė 6,8 proc., pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų – 7,5 proc.

2022 m. pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojų skaičiaus mažėjimas sustojo, dirbančių tokią darbą netgi šiek padaugėjo. Įtakos tam turėjo į Lietuvą pasitraukusių ukrainiečių vaikų mokymas.

Artimiausiais metais pedagogų poreikį daugeliu atvejų formuos ne tiek naujai kuriamos darbo vietos, kiek poreikis užpildyti esamas darbo vietas, daliai mokytojų išeinant į pensiją ar keičiant karjerą.

Ateities profesijos

Specialiųjų poreikių mokinių mokytojai
Matematikos mokytojas
Fizikos mokytojas
Chemijos mokytojas

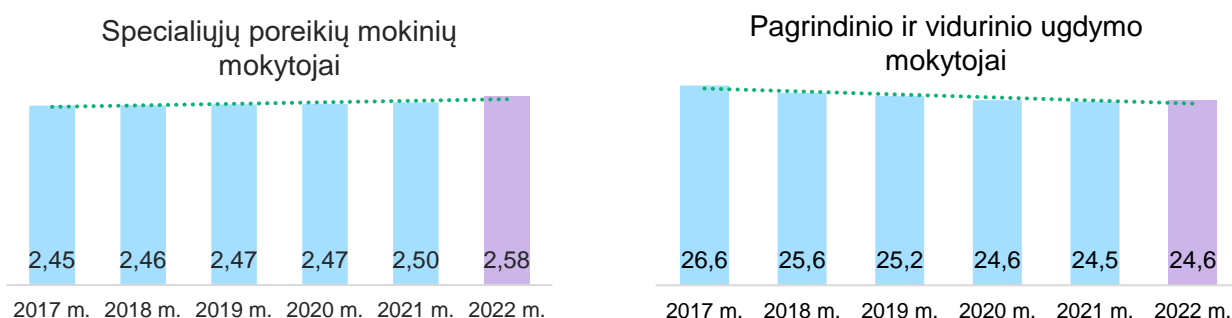
Lietuvių kalbos mokytojas
Anglų kalbos mokytojas
IT mokytojas

Specialiųjų poreikių mokinių mokytojai

Mažėjant bendram mokymo specialistų skaičiui, penkerius metus iš eilės po truputį augo dirbančių **specialiųjų poreikių mokinių mokytojais**. Tokį darbą 2022 m. pabaigoje dirbo 2,6 tūkst. asmenų – 5 proc. daugiau nei 2017 m. gruodį. Specialiųjų poreikių mokinių mokytojų poreikį įtakos įtraukus mokymas ir švietimo pagalbos specialiųjų poreikių turintiems mokiniams mastai.

Pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojai

Pagrindinio ir vidurinio lavinimo mokytojais 2022 m. pabaigoje dirbo 24,6 tūkst. asmenų – 2 tūkst. arba 1,7 proc. mažiau nei prieš penkerius metus. Nepaisant mažėjusio šių pedagogų skaičiaus, ne vienerius metus akcentuojamas pedagogų, ypač gamtos mokslų, matematikos, lietuvių kalbos, anglų kalbos, IT mokytojų, trūkumas, kuris senėjant mokytojų bendruomenei, daliai pedagogų išeinant į pensiją bei plečiantis privačių mokyklų tinklui, tikėtina, darysis aštresnis.

8. ĮRENGINIŲ IR MAŠINŲ OPERATORIAI

Stacionariųjų įrenginių operatoriais dirbančių skaičius šalyje per penkerius metus kito nedaug – ūgtelėjo 1,9 proc. iki 33,6 tūkst. Tuo tarpu vairuotojų ir judamųjų įrenginių operatorių skaičius padidėjo aštuntadaliu (12,5 proc.) iki 123,4 tūkst.

Ir vienos, ir kitos įvardintos profesijų grupių viduje vyko ženklesni pokyčiai: kai kuriuos darbus dirbančiųjų skaičius didėjo ketvirtadaliu, kitų – mažėjo. Tokią kaitą sąlygojo besikeičiančios technologijos, robotizacijos ir automatizacijos procesai, augančios ar besitraukiančios pramonės ir kitų sektorių veiklos. Automatizavimo procesai, kuomet darbo jėgai imlias mašinas keičia naujesnių technologinių žinių reikalaujantys įrenginiai, įtaką daro ne tik darbuotojų skaičiui, bet ir darbo rinkai paklausioms kompetencijoms.

Įrenginių ir mašinų operatorių poreikio pokyčius sąlygoja ir iš darbo rinkos besitraukiančių (išeinančių į pensiją, emigruojančių, keičiančių karjerą ir pan.) srautai bei atitinkamą profesiją pasirenkančių mokytiis ir į darbo rinką įsiliejančių asmenų skaičius.

Ateities profesijos

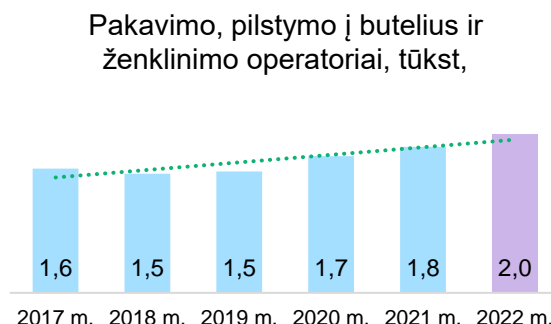
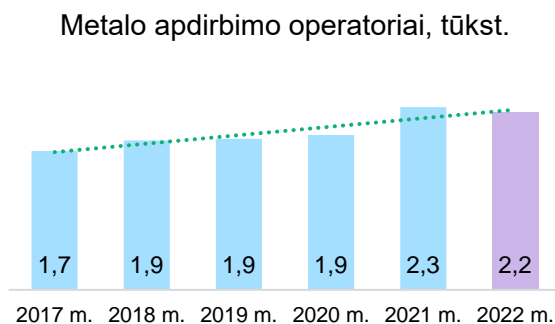
- Metalo apdirbimo ir poliravimo įrenginių operatoriai*
- Pakavimo, pilstymo į butelius ir ženklavimo (etiketėmis) operatoriai*
- Maisto ir panašių produktų gamybos mašinų operatoriai*
- Sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojai*
- Krovinių platformų ir krautuvų operatoriai*

Stacionariųjų įrenginių ir mašinų operatoriai

Stacionariųjų įrenginių ir mašinų operatoriais 2022 m. pabaigoje dirbo 33,6 tūkst. asmenų. Iš jų daugiausia – medienos apdirbimo įrenginių (5,1 tūkst.), plastikinių gaminių gamybos mašinų (3,5 tūkst.), maisto ir panašių produktų gamybos mašinų (3,2 tūkst.), siuvimo ir siuvinėjimo mašinų (2,4 tūkst.) operatoriais. Mažiausiai – kailių ir odos išdirbimo (10), avalynės gamybos (21), fotografijos gaminių gamybos mašinų operatorių (48).

Būtent pastarųjų trijų profesijų – kailių ir odos išdirbimo, avalynės gamybos ir fotografijos gaminių gamybos mašinų – operatorių skaičius per pastaruosius penkerius metus sumažėjo labiausiai. Penktadaliu mažiau nei prieš penkerius metus 2022 m. pabaigoje dirbo ir audimo bei mezgimo, siuvimo ir siuvinėjimo, skalbimo mašinų operatorių. Ketvirtadaliu susitraukė dirbančių garo variklių ir katilų operatorių grupei priskiriamų dirbančiųjų skaičius.

Augimu išsiskyrė metalo apdirbimo ir poliravimo, pakavimo, pilstymo į butelius ir ženklavimo bei maisto ir panašių produktų gamybos mašinų operatorių bendruomenės.

Šaltinis: SODRA administraciniai gruodžio mėn. duomenys

Metalo apdirbimo ir poliravimo įrenginių operatorių skaičius per penkerius metus paaugo kiek daugiau nei ketvirtadaliu: 2022 m. pabaigoje tokį darbą dirbo 2,2 tūkst. asmenų – 0,5 tūkst. daugiau nei 2017 m. gruodį.

Pakavimo, pilstymo į butelius ir ženklinimo (etiketėmis) operatorių skaičius per penkerius metus taip pat ūgtelėjo kiek daugiau nei ketvirtadali. Tokių įrenginių operatoriais 2022 m. gruodį dirbo beveik 2 tūkst. asmenų – 0,4 tūkst. arba ketvirtadaliu daugiau nei prieš penkerius metus.

Maisto ir panašių produktų gamybos mašinų operatorių skaičius per penkerius metus ūgtelėjo 0,2 tūkst. arba 7,4 proc. ir 2022 m. pabaigoje siekė 3,2 tūkst. Tokių operatorių skaičius didėjo pastaruosius trejus iš eilės.

Pastaba: Ūgtelėjus maisto ir panašių produktų gamybos mašinų operatorių skaičiui, maisto gamintojų grupei priskiriamų kvalifikuotų darbininkų (mėsinių, žuvų darinėtojų, kepėjų, pieno produktų gamintojų ir pan.) skaičius mažėjo. 2022 m. pabaigoje tokių darbininkų dirbo dešimtadaliu mažiau nei besibaigiant 2017 m.

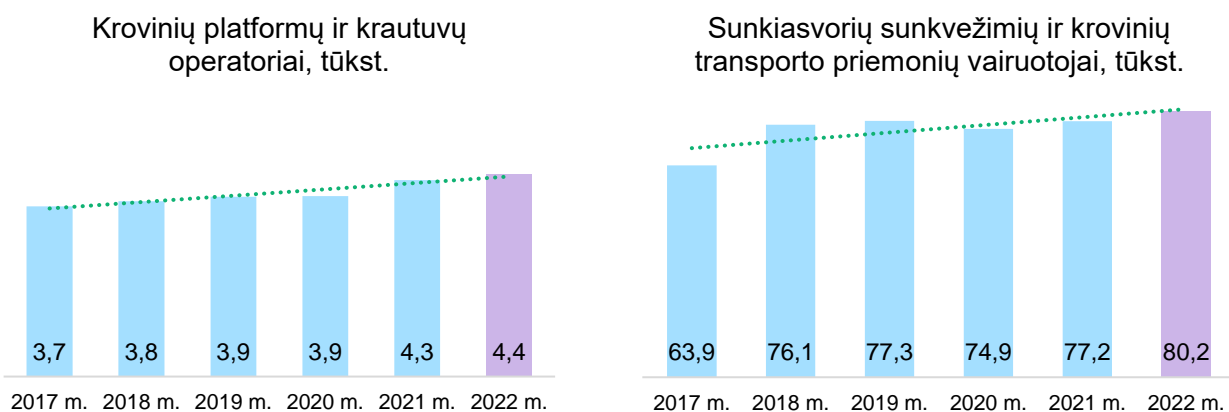
Vairuotojai ir judamųjų įrenginių operatoriai

Vairuotojais ir judamųjų įrenginių operatoriais 2022 m. pabaigoje dirbo 123,4 tūkst. asmenų. Iš jų 80,2 tūkst. – sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinio transporto priemonių vairuotojais, 15,6 tūkst. – lengvųjų automobilių, taksi ir furgonų vairuotojais, 6,9 tūkst. – autobusų ir troleibusų vairuotojais, 6 tūkst. – judamųjų žemės ir miškų ūkio įrenginių operatoriais¹, 4,7 tūkst. – žemės darbų ir panašių mašinų operatoriais².

Per penkerius metus šioje grupėje išaugo krovinio platformų ir krautuvų operatorių bei sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinio transporto priemonių vairuotojų skaičius.

Krovininių platformų ir krautuvų operatorių skaičius 2017-2022 m. laikotarpiu augo penkerius metus iš eilės. 2022 m. pabaigoje tokiais operatoriais dirbo 4,4 tūkst. asmenų – 0,7 tūkst. arba 18,7 proc. daugiau nei 2017 m. tuo pačiu metu.

Sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinio transporto priemonių vairuotojais 2022 m. gruodį dirbo 16,3 tūkst. arba ketvirtadaliu daugiau asmenų nei 2017 m. pabaigoje. Šios profesijos darbuotojų skaičiaus augimas buvo stabtelėjęs tik Covid-19 pandemijos apribojimų metu.

Šaltinis: SODRA administraciniai gruodžio mėn. duomenys

¹ Judamųjų žemės ir miškų ūkio įrenginių operatorių grupei priskiriami medienvežio vairuotojai, medkirtės operatoriai, traktorininkai, kombainininkai, mechanizatoriai, kitų žemės ir miškų ūkio mašinų ir įrenginių operatoriai.

² Žemės darbų ir panašių mašinų operatorių grupei priskiriami buldozerio ir ekskavatoriaus mašinistai, poliakalės, plentvolio, statybų skaldos skirstytuvo operatoriai, kelių tiesimo mašinų, žemsemės, kelių greiderio ir pan. mašinistai.

9. KVALIFIKUOTI DARBININKAI

Kvalifikuotais darbininkais ir amatininkais 2022 m. pab. dirbo 172,2 tūkst. asmenų. Gausiausios šioje grupėje bendruomenės – statybininkų, variklinių transporto priemonių mechanikų ir taisytojų, suvirintojų (perkopė 10 tūkst. ribą). Mažiausios – kailiadirbiai ir odininkai, muzikos instrumentų gamintojai ir derintojai, fumigaciją atliekantys darbininkai, stikliai (nesiekė 100). Pastarosios per penkerius metus dar labiau susitraukė.

Per paskutinius penkerius metus labiausiai – beveik trečdaliu – sumažėjo dirbančių juvelyrų, tabako ruošėjų ir tabako gaminių gamintojų, batsiuvių, keramikų, puodžių. Daugėjo betonuotojų ir betono apdailininkų, tinkuotojų, orlaivių variklių mechanikų, oro kondicionavimo ir šaldymo įrenginių mechanikų, suvirintojų, elektroninės įrangos mechanikų ir kt.

Kvalifikuotų darbininkų paklausos kaitą sąlygoja technologijų diegimas, prioritetingos, geriau išvystytos ar intensyviau vystomos pramonės, statybos ar kitų sektorių veiklos, užsakymų skaičius, į darbo rinką ateinančių naujų darbuotojų ir iš jos besitraukiančiųjų srutai. Kaip ir kitose grupėse, kvalifikuotų darbininkų poreikio kaitai įtakos turi darbuotojų bendruomenių senėjimas, nauji verslo modeliai ar naujos technologijos, neretai sukuriančios naujų kompetencijų darbo vietoje deficitą ir žinių atnaujinimo poreikį. Ateityje dalies šiai grupei priskiriamų darbų paklausą įtakos ne tiek kuriamos naujos darbo vietos, kiek poreikis užpildyti esamas vietas.

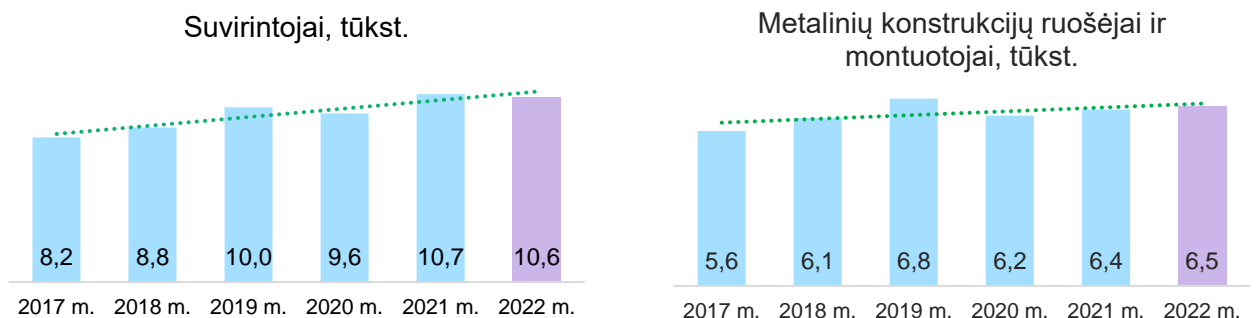
Ateities profesijos

Suvirintojai. Metalinių konstrukcijų ruošėjai ir montuotojai
Elektromechanikai ir elektromonteriai
Elektroninės įrangos mechanikai ir taisytojai
Pastatų ir kitokie elektrikai
Betonuotojai ir betono apdailininkai. Tinkuotojai
Orlaivių variklių mechanikai ir taisytojai
Oro kondicionavimo ir šaldymo įrenginių mechanikai

Metalo apdirbimo darbininkai

Metalo apdirbimo darbininkų skaičius per penkerius metus ūgtelėjo dešimtadaliu arba 2,7 tūkst. ir 2022 m. pabaigoje siekė 28,9 tūkst. Šioje grupėje mažėjo metalo liejimų ir metalo formų gamintojų, tačiau ženkliai ūgtelėjo suvirintojų ir metalinių konstrukcijų ruošėjų ir montuotojų skaičius.

Suvirintojais 2022 m. pab. dirbo 10,6 tūkst. asmenų – 2,3 tūkst. arba 28,1 proc. daugiau nei prieš penkerius metus. **Metalinių konstrukcijų ruošėjų ir montuotojų** skaičius ūgtelėjo 16,1 proc. arba 0,9 tūkst. iki 6,5 tūkst.

Šaltinis: SODRA administraciniai gruodžio mėn. duomenys

Mašinų mechanikai ir taisytojai

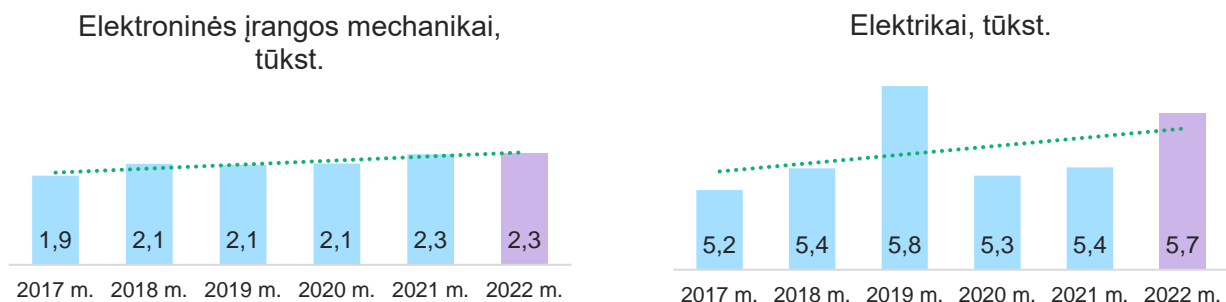
Mašinų mechanikais ir taisytojais dirbančiųjų skaičius 2022 m. pab. siekė 19,3 tūkst. Gausiausios šiai grupei priskiriamos dirbančiųjų bendruomenės mažėjo: per penkerius metus variklinių transporto priemonių mechanikų skaičius susitraukė 0,5 tūkst. iki 12,4 tūkst., pramonės ir žemės ūkio mašinų mechanikų skaičius mažėjo 1 tūkst. iki 6,4 tūkst.

Augimu išsiskyrė **orlaivių variklių mechanikai ir taisytojai**. Tokį darbą dirbantieji užima nedidelę dalį mašinų mechanikų grupėje, tačiau per penkerius metus jų skaičius didėjo trečdaliu ir 2022 m. pab. siekė 0,5 tūkst.

Elektromechaninių ir elektroninių įrenginių mechanikai

Elektromechaninių ir elektroninių įrenginių mechanikais 2022 m. pabaigoje dirbo 16,6 tūkst. asmenų – 0,5 tūkst. arba 3,1 proc. daugiau nei prieš penkerius metus.

Daugiausiai šioje grupėje ūgtelėjo **elektroninės įrangos mechanikų ir taisytojų** skaičius – per penkerius metus didėjo ketvirtadaliu iki 2,3 tūkst. Elektromechanikų ir elektromonterių skaičius beveik nekito (6,6 tūkst.). **Elektrikų** skaičius ūgtelėjo iki 5,7 tūkst.

Šaltinis: SODRA administraciniai gruodžio mėn. duomenys

Statybininkai ir giminiškų profesijų darbininkai

Statybininkais ir giminiškų profesijų darbininkais 2022 m. pabaigoje dirbo 56 tūkst. asmenų – dešimtadaliu arba 5,4 tūkst. daugiau nei prieš penkerius metus. Iš jų 12,9 tūkst. įdarbinti statybininkais, 6,1 tūkst. – dailidėmis ir staliais, 5,7 tūkst. – betonuotojais ir betono apdailininkais, 5,4 tūkst. – vandenininkais ir vamzdynų montuotojais, 4,4 tūkst. – dažytojais, 4 tūkst. – tinkuotojais.

Šioje grupėje 2017-2022 m. augimu išsiskyrė betonuotojai ir betono apdailininkai, tinkuotojai, oro kondicionavimo ir šaldymo įrenginių mechanikai – tokį darbą dirbančiųjų skaičius augo trečdaliu.

Betonuotojų ir betono apdailininkų skaičius per penkerius metus ūgtelėjo 1,6 tūkst. ir 2022 m. pabaigoje siekė 5,7 tūkst. **Tinkuotojų** skaičius didėjo iki 4 tūkst., **oro kondicionavimo ir šaldymo įrenginių mechanikų** – iki 0,3 tūkst.

Šaltinis: SODRA administraciniai gruodžio mėn. duomenys

10. ŽEMOS KVALIFIKACIJOS DARBININKAI

Žemos kvalifikacijos arba nekvalifikuotą darbą 2022 m. pabaigoje dirbo 155,3 tūkst. asmenų, t. y. apie dešimtadalis visų dirbančiųjų šalyje.

Tarp žemos kvalifikacijos ar nekvalifikuotą darbą dirbančių asmenų 39,1 tūkst. įdarbinti biurų, viešbučių ar kitų įstaigų valytojais, 15,6 tūkst. – krovikais, 8,2 tūkst. – pakuotojais, 6,8 tūkst. – nekvalifikuotais pastatų statybos darbininkais, 6,2 tūkst. – prekių krovėjais į lentynas, 5,6 tūkst. – virtuvės pagalbinkais, 4,4 tūkst. – nekvalifikuotais inžinerinių statinių statybos darbininkais.

Per penkerius metus nekvalifikuotų miško darbininkų sumažėjo trečdaliu (iki 1,6 tūkst. 2022 m. pab.), skalbėjų ir lygintojų mažėjo ketvirtadaliu (iki 1,1 tūkst.), nekvalifikuotų gyvulininkystės darbininkų – taip pat beveik ketvirtadaliu (iki 3,9 tūkst.).

2017-2022 m. laikotarpiu žemos kvalifikacijos ir nekvalifikuotų darbų grupėje augimu išsiskyrė maisto ruošimo padėjėjai (virtuvės pagalbinkai ir greitojo maisto ruošėjai). Jų skaičius per penkerius metus ūgtelėjo ketvirtadaliu arba 1,7 tūkst. ir 2022 m. gruodį siekė 8,3 tūkst.

Augančios profesijos

Greitojo maisto ruošėjai

Maisto ruošimo padėjėjų grupėje labiau didėjo dirbančiųjų **greitojo maisto ruošėjais** skaičius. Pastarasis augo penkerius metus iš eilės.

Per penkerius metus greitojo maisto ruošėjų skaičius išaugo 64,9 proc. ir 2022 m. gruodį siekė 2,7 tūkst.

Greitojo maisto ruošėjų paklausos augimą sąlygoja greitojo maisto rinkos augimas. Šios rinkos plėtra sietina su didėjančiu gyvenimo tempu miestuose, dideliu užimtumu derinant įvairius socialinius vaidmenis ir įsipareigojimus bei greitų užkandžių ir maisto išsinešimui (kebabų, picų, sušių, gruzdintų bulvyčių ir kt.) populiarėjimu.

Greitojo maisto rinkos augimui įtakos turi ir greitą maistą siūlančių tinklų patogi užsisakymo ir/ar maisto pristatymo sistema.

Pastaba: pateikti duomenys tik iš dalies atspindi greitojo maisto rinkoje dirbančiųjų skaičių, nes dalis darbuotojų įdarbinti kitaip įvardintose pareigose (virėjais, kepėjais ir pan.).

